

Sygn. akt II S 429/18

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2019 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Joanna Czernecka (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Magdalena Meroń - Pomarańska

SO Jarosław Tyrpa

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2019 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi K. K. (1)

przy udziale Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie o sygnaturze akt I C 1478/18/N

postanawia:

1. stwierdzić, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie o sygnaturze akt I C 1478/18/N doszło do naruszenia prawa skarżącego K. K. (1) do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki;
2. przyznać skarżącemu K. K. (1) od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie kwotę 2000 zł (dwa tysiące złotych);
3. oddalić skargę w pozostałej części;
4. zwrócić skarżącemu kwotę 200 zł (dwieście złotych) uiszczoną tytułem opłaty od skargi;
5. zasądzić od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie na rzecz skarżącego K. K. (1) kwotę 257 zł (dwieście pięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSO Magdalena Meroń-Pomarańska SSO Joanna Czernecka SSO Jarosław Tyrpa

UZASADNIENIE

W dniu 14 grudnia 2018 roku K. K. (1) złożył skargę w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki i domagał się stwierdzenia przewlekłości postępowania cywilnego w sprawie o zapłatę, toczącej się z jej powództwa przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie pod sygn. akt I C 1478/18/N; zobowiązania Sądu Rejonowego do rozpoznania sprawy w terminie 3 miesięcy; przyznania od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego kwoty 10.000 zł oraz zasądzenia na rzecz skarżącego od Skarbu Państwa kosztów postępowania. Skarżący opisał przebieg postępowania i stwierdził, że analiza terminowości jego przebiegu prowadzi do wniosku, że w sprawie dochodziło do kilku dłuższych, nieuzasadnionych

przerw, które świadczą o tym, że sprawa jest prowadzona w sposób przewlekły. Podkreślił, że nierozpoznanie sprawy ma negatywne przełożenie na jego sytuację, rodzi obawę o bezpieczeństwo finansowe rodziny, stres, frustrację i poczucie bezsilności.

W odpowiedzi na skargę Skarb Państwa - Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie zgłosił przystąpienie do sprawy i wniósł o oddalenie skargi. Po opisanu czynności podejmowanych w sprawie, wyjaśnił, że czas ich podejmowania jest determinowany sytuacją kadrową Wydziału, która od kilku lat jest bardzo trudna. Zauważył, że w okresie od 10 października 2017 r. do 5 lutego 2018 r. Sędzia nie podejmowała w sprawie czynności i wyjaśnił, że po powrocie z urlopu wypoczynkowego (7 września 2017 r.) nie miała możliwości niezwłocznego podjęcia czynności we wszystkich sprawach, zwłaszcza że ilość spraw w jej referacie na dzień 10 października 2017 r. wyniosła 553. Analogiczne przyczyny spowodowały brak czynności w okresie od czerwca 2018 r. do października 2018 r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga była uzasadniona.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U z 2004 r., Nr 179 poz. 1843 ze zm.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Przepis art. 2 ust. 2 tej ustawy stanowi, że dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Po myśli art. 1 ust. 3 przepisy ustawy stosuje się zgodnie ze standardami wynikającymi z Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. poz. 284, ze zm.). Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, dotyczące wykładni art. 6 Konwencji wskazuje, że długotrwała i całkowita beczynność sądu zwykle oznacza naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji. Jeśli przewlekłość wynika z nadmiernego nagromadzenia niezakończonych spraw, dużego ich napływu w krótkim czasie itp., państwo nie ponosi odpowiedzialności na podstawie Konwencji, gdy zaległości te są tylko przejściowe i zostały podjęte rozsądne, szybkie i skuteczne środki zaradcze (wyrok Zimmermann i Steiner v. Szwajcaria z dnia 13 lipca 1983 r., A. 66, § 29; Pammel v. Niemcy z dnia 1 lipca 1997 r., RJD 1997-IV, § 69-71; Probstmeier v. Niemcy z dnia 1 lipca 1997 r., RJD 1997-IV, § 64, 66). Do nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu sprawy może dojść zarówno wskutek beczynności (zaniechania), jak i wskutek działania sądu. Odpowiada temu nakaz rozważenia przy rozpoznawaniu skargi nie tylko terminowości podjętych przez sąd czynności, ale także ich prawidłowości. W konsekwencji o przewlekłości postępowania można mówić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy.

Przeprowadzona analiza przedstawionych wraz ze skargą akt prowadzi do wniosku, że skarga jest uzasadniona. Pozew Gminy Miejskiej K. skierowany przeciwko J. K., K. K. (2), K. K. (3), M. J., K. K. (1), A. J. o zapłatę kwoty 29 836,67 zł wpłynął do Sądu Rejonowego dla Krakowa Nowej Huty w Krakowie w dniu 16 grudnia 2009 r. W dniu 7 stycznia 2010 r. wydany został nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. W dniu 5 marca 2010 r. stwierdzono prawomocność nakazu zapłaty. W dniu 30 marca 2017 r. K. K. (1) wniósł o doręczenie odpisu nakazu zapłaty. W dniu 10 kwietnia

2017 r. wniosek o doręczenia nakazu zapłaty wniosła K. G. (z domu K.). W dniu 12 maja 2017 r. K. K. (1) wniósł o przyspieszenie rozpoznania jego wniosku z dnia 30 marca 2017 r. W dniu 6 lipca 2017 r. zarządzono doręczenie odpisu nakazu zapłaty K. K. (1) i K. G.. W dniu 27 lipca 2017 r. K. K. (1) wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty. W dniu 31 lipca 2017 r. sprzeciw wniosła K. G.. W dniu 31 sierpnia 2017 r. wydano zarządzenie o przedłożeniu akt do przydziału. W dniu 13 września 2017 r. sprawa została przydzielona do referatu SSR Joanny Karaim. W dniu 27 września 2017 r. zarządzono weryfikację danych dotyczących pozwanych w systemie PESEL – SAD. Po wykonaniu tego zarządzenia akta zostały przedstawione Sędzi referent w dniu 10 października 2017 r. W dniu 2 lutego 2018 r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 5 kwietnia 2018 r. W dniu 5 kwietnia 2018 r. odbyła się rozprawa, na której Sąd przeprowadził dowód z zeznań świadków oraz pozwanych na okoliczność ustalenia miejsca zamieszkiwania pozwanych w 2009 r., a następnie postanowił doręczyć odpis nakazu zapłaty wraz z odpisem pozwu pełnomocnikowi K. K. (1) zakreślając termin 2 tygodni do złożenia sprzeciwu; postanowił doręczyć odpis sprzeciwu K. G. oraz odpis sprzeciwu K. K. (1) pełnomocnikowi strony powodowej zakreślając termin 2 tygodni do złożenia odpowiedzi na sprzeciw. W dniu 25 kwietnia 2018 r. wpłynęło do Sądu pismo strony powodowej. Zarządzeniem z dnia 13 czerwca 2018 r. wezwano pełnomocnika Gminy do złożenia odpowiedzi na pismo K. G. w terminie 2 tygodni pod rygorem uznania faktów za przyznane. W dniu 22 czerwca 2018 r. Gmina wyjaśniła, iż pismem z dnia 17 kwietnia 2018 r. ustosunkowała się do zarzutów podniesionych w sprzeciwach od nakazu zapłaty przez pozwanych K. G. i K. K. (1). W dniu 11 maja 2018 r. pozwany K. K. (1) wniósł o wydanie postanowienia o utracie mocy nakazu zapłaty. Wniosek dołączono do niewłaściwych akt i przedłożono referentowi w dniu 13 listopada 2018 r. W dniu 14 listopada 2018 r. Sąd wydał postanowienie stwierdzające, że nakaz zapłaty z dnia 7 stycznia 2010 r. utracił moc. W dniu 3 października 2018 r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 11 grudnia 2018 r. W dniu 11 grudnia 2018 r. uczyniono w aktach zapisek urzędowy następującej treści „Wobec braku możliwości przeprowadzenia czynności procesowych w dniu dzisiejszym, z uwagi na protest pracowników wymiaru sprawiedliwości oraz niestawiennictwa osób które mogłyby protokołować na rozprawie.” W dniu 11 grudnia 2018 r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 19 lutego 2019 r. W dniu 19 lutego 2019 r. odbyła się rozprawa, po przeprowadzeniu której wydany został wyrok.

Biorąc pod uwagę charakter sprawy, stopień jej skomplikowania, przebieg postępowania, a w szczególności odstępów czasu pomiędzy kolejnymi czynnościami Sądu, uznać należy, że w niniejszej sprawie doszło do nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu sprawy skarżącego, co niewątpliwie narusza jego interesy. Dość wskazać, że od złożenia przez pozwanych K. K. (1) i K. G. wniosków o doręczenie odpisów nakazu zapłaty (marzec i kwiecień 2017 r.) do przeprowadzenia rozprawy, która służyć miała weryfikacji tych wniosków i oceny skuteczności doręczenia odpisów nakazu zapłaty na adresy wskazane w pozwie (5 kwietnia 2018 r.) upłynął okres niemal roku. Z kolei od doręczenia stronie powodowej odpisów sprzeciwów od nakazu zapłaty (5 kwietnia 2018 r.) do wyznaczenia terminu rozprawy (3 października 2018 r.) na dzień 11 grudnia 2019 r. upłynął okres 6 miesięcy. Warto dodać, że w odpowiedzi na skargę uczestnik sam wskazuje na okresy bezczynności: 10 października 2017 r. do 3 lutego 2017 r. (4 miesiące) oraz od 26 czerwca 2018 r. do 5 października 2018 r. (3 miesiące). Stwierdzając okresy bezczynności w sprawie, Sąd Okręgowy uznał, iż doszło do przewlekłości postępowania. Przewlekłość ta nie była związana z materią sprawy, ani jej zawilocią, ani obstrukcyjnymi zachowaniami stron.

Odpowiadając nadto na argumentację Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie, a odnoszącą się do trudnej sytuacji kadrowej wydziału zważyć należy, iż powyższa okoliczność nie może obciążać strony, w której interesie jest sprawne i szybkie przeprowadzenie postępowania. Fakt nadmiernego obłożenia pracą Sądu, związana z koniecznością podjęcia czynności w szeregu innych spraw, nie może mieć żadnego znaczenia z punktu widzenia oceny przesłanek decydujących o stwierdzeniu przewlekłości postępowania, zawartych w art. 2 ust. 1 ustawy. Na państwie polskim spoczywa obowiązek zorganizowania i stworzenia warunków należytego sprawowania władzy jurysdykcyjnej, w tym zapewnienia optymalnej obsady kadrowej, urzeczywistniającego konstytucyjny postulat rozstrzygania spraw sądowych w rozsądnych terminach, dlatego też znaczny i stale rosnący wpływ spraw oraz niewystarczająca obsada sędziów orzekających w sprawach nie usprawiedliwiają przewlekłości postępowania wynikającej z niepodejmowania żadnych czynności w sprawie przez tak długi okres.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie 1. sentencji na podstawie art. 12 ust. 2 powołanej ustawy, zgodnie z którym uwzględniając skargę, sąd stwierdza, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania.

Stosownie do treści art. 12 ust. 4 powołanej ustawy uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości od 2.000 do 20.000 złotych. Wysokość sumy pieniężnej, w granicach wskazanych w zdaniu pierwszym, wynosi nie mniej niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania. Sąd może przyznać sumę pieniężną wyższą niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, jeżeli sprawa ma szczególne znaczenie dla skarżącego, który swoją postawą nie przyczynił się w sposób zawiniony do wydłużenia czasu trwania postępowania. Określając wysokość odpowiedniej - dla konkretnego uprawnionego - kwoty sąd ma obowiązek uwzględnienia przy tym ujawnionych, w toku postępowania w przedmiocie skargi na przewlekłość, a mających znaczenie dla jej wymiaru, okoliczności. Kierując się tymi kryteriami, uwzględniając czas trwania postępowania, znaczenie dla skarżącego, Sąd Okręgowy uznał, że odpowiednią dla zrekompensowania skarżącemu naruszenia jego praw jest kwota 2000 zł. Żadaną przez skarżącego kwotę 10000 zł Sąd uznał za wygórowaną. Przyznając kwotę w wysokości 2000 zł Sąd miał na względzie czas trwania postępowania, a także i to że zarzucana w niniejszej sprawie przewlekłość postępowania ustała, gdyż w sprawie, której dotyczy skarga, dnia 19 lutego 2019 r. został wydany wyrok. Akcentowana w skardze obawa skarżącego o bezpieczeństwo finansowe nie ma takiej wagi, jaką przypisuje jej skarżący, tym bardziej, iż Sąd wydał postanowienie o utarciu mocy nakazu zapłaty.

Sąd Okręgowy nie dostrzegł konieczności wydania odpowiednich zaleceń w trybie art. 12 ust. 3 ustawy, gdyż jak wynika z akt sprawy, Sąd wydał już wyrok.

W tej zatem części, skarga podlegała oddaleniu.

Wobec uwzględnienia skargi zwrotowi na rzecz skarżącego, w trybie art. 17 ust. 3 ustawy, podlegała uiszczona tytułem opłaty od skargi kwota 200 zł.

Z uwagi na stwierdzenie przewlekłości zasądzono na rzecz skarżącego koszty postępowania skargowego, przy odpowiednim zastosowaniu art. 98 k.p.c. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika skarżącego, ustalone w oparciu o § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa.

SSO Magdalena Meroń-Pomarańska SSO Joanna Czernecka SSO Jarosław Tyrpa

S/

1. odnotować postanowienie z uzasadnieniem (b.z.);
2. odpis postanowienia doręczyć peł. Skarżącego wraz z odpisem odpowiedzi na skargę i Prezesowi SR;
3. odpis postanowienia przesłać Wydziałowi Wizytacyjnemu;
4. zwrócić Sądowi Rejonowemu akta związkowe;
5. zwrócić opłatę od skargi.

Kraków, 21 lutego 2019 r.